Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Соціальне проєктування

Шифр та назва спеціальності
D3- Менеджмент

Інститут
ННІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Спеціалізація
-

Кафедра
Менеджменту (204)

Освітня програма
Проєктний менеджмент

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), обов'язкова

Рівень освіти
Перший (бакалаврський)

Форма навчання
Денна

Семестр
3

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Фощій Марія Дмитрівна
mariia.foshchii@khpi.edu.ua
Доктор філософії (PhD) з менеджменту, доцентка кафедри менеджменту

Авторка та співавторка більше 40 наукових та методичних публікацій.
Курси: «Оцінка бізнесу», «Основи бізнес-аналізу», «Основи фандрейзингу», «Управління конкурентоспроможністю», «Соціальне проєктування», », «Бізнес-планування»
Детальніше про викладача на сайті кафедри

Загальна інформація

Анотація

Курс «Соціальне проєктування» передбачає вивчення теоретичних підходів та методології розробки проєктів соціального спрямування, базових підходів і критеріїв визначення та обґрунтування вибору напрямків змін.

Мета та цілі дисципліни

Вивчення студентами основ соціального проєктування, набуття навичок використання здобутих знань для ефективного впровадження проєктних рішень у практичній діяльності. Надання здобувачам необхідного обсягу знань, практичних умінь та навичок щодо самостійної розробки та впровадження соціальних проєктів.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Курсовий проєкт. Підсумковий контроль – екзамен.

Компетентності

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

СК02. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
СК03. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
СК06. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
СК16. Здатність самостійно розробляти та презентувати бізнес-проєкти, виявляти проблеми у бізнес-діяльності та пропонувати способи їх вирішення.

Результати навчання

ПР04. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
ПР06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
ПР07. Виявляти навички організаційного проектування.
ПР12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
ПР15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
ПР18. Вміти розробляти та презентувати бізнес-плани і проєкти, виявляти проблеми у бізнес-діяльності та пропонувати способи їх вирішення.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 180 год. (6 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття –32 год., самостійна робота – 116 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних курсів: «Основи підприємництва», «Економіка підприємства».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться в інтерактивній формі з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проєктний підхід до навчання, ігрові методи та навчання на основі кейсів, дискусії та проблемне навчання. Навчальні матеріали доступні студентам через Microsoft Teams.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Теоретичні основи соціального проєктування. Загальні характеристики проєктування. Особливості соціального проєктування. Функції соціального проєктування. Принципи соціального проєктування.	2
Тема 2. Сучасні підходи до проєктування. Особливості соціального проєкту. Сучасні підходи до соціального проєктування: від спонсорства і волонтерства до проєктів з отриманням прибутку. Розвиток соціального підприємництва в Україні і світі. Ознаки соціального проєкту. Реалізація соціальних проєктів і пов'язані з цим труднощі. Типологія соціальних проєктів.	2
Тема 3. Обґрунтування соціального проєкту. Визначення та обґрунтування соціальних потреб, на задоволення яких спрямований соціальний проєкт. Визначення та опис території реалізації	2

проєкту. Визначення та опис цільової групи соціального проєкту. Обґрунтування актуальності соціального проєкту.	
Тема 4. Етапи розробки соціального проєкту. Етапи соціального проєктування. Алгоритм розробки соціального проєкту. Концептуальна модель соціального проєкту. Етапи технології соціального проєктування. Життєвий цикл проєкту. Джерела отримання інформації. Процес стратегічного планування. Визначення зовнішніх можливостей та загроз реалізації проєкту. Виявлення сильних і слабких сторін проєкту.	2
Тема 5. Загальні підходи до бізнес-планування соціальних проєктів. Роль бізнес-плану для реалізації проєкту. Зовнішня та внутрішня функції бізнес-плану. Цілі розробки бізнес-плану. Поняття та структура бізнес-плану. Актуальні питання бізнес-планування проєкту.	3
Тема 6. Бюджет соціального проєкту. Поняття бюджету соціального проєкту. Основні вимоги до бюджету соціального проєкту. Основні складові частини бюджету соціального проєкту. Співфінансування у соціальному проєкті. Вхідні дані для оцінки вартості ресурсів. Планування витрат проєкту. Контроль календарних планів і ресурсів.	3
Тема 7. Менеджмент соціального проекту та партнерство в соціальному проєкті. Основні процеси в управлінні проєктами. Взаємозв'язки процесів. Системи управління проєктами. Системи календарного планування і контролю. Поняття партнерства в соціальному проєкті. Залучення партнерів до соціального проєкту. Мережеві проєкти. Поняття консорціуму у соціальному проєктуванні.	3
Тема 8. Джерела фінансування соціального проєкту. Фінансовий менеджмент соціального проєкту. Визначення та залучення матеріальних ресурсів, необхідних для реалізації проєкту. Залучення власних фінансових ресурсів для фінансування соціального проєкту. Залучення зовнішніх джерел фінансування соціального проєкту. Фандрейзинг у соціальному проєктуванні. Основні джерела фінансування соціальних проєктів в Україні. Програми фінансування соціальних проєктів.	3
Тема 9. Механізм фінансування неприбуткових проєктів. Основні організації-донори та програми фінансування в Україні. Поняття конкурсу проєктів. Поняття проєктної заявки. Поняття гранту в соціальному проєктуванні.	3
Тема 10. Оцінка ефективності соціального проєкту. Сутність та види оцінки соціальних проєктів. Методи аналізу і оцінки ефективності проєктів. Соціально-економічний ефект від реалізації проєктів. Критерії оцінки соціального проєктування: ефективність, економічність, результативність. Основні етапи оціночної діяльності. Поняття та процедура моніторингу соціальних проєктів.	3
Тема 11. Контроль виконання та моніторинг реалізації соціального проєкту. Контроль в управлінні соціальним проєктом. Моніторинг логіки впровадження соціального проєкту. Критерії оцінки результатів соціального проєкту.	3
Тема 12. Презентація соціальних проєктів. Різновиди презентацій у соціальному проєктуванні. Підготовка презентації соціального проєкту. Пітчинг соціальних проєктів.	3
Загальна кількість годин	**32**

Практичні заняття

Теми практичних занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти *a*
Тема 1. Загальні положення соціального проєктування. Ініціатор проєкту. Середовище проєкту: зовнішні та внутрішні чинники. Мікро- та макросередовище проєкту. Основні елементи проєкту. Класифікація проєктів за видами, типами, тривалістю, масштабністю та складністю. Види проєктів. Учасники, власники проєкту, інвестори, керівник та команда проєкту. Зацікавлені особи проєкту. Вивчення принципів соціального проєктування на реальних прикладах.	2	0,070
Тема 2. Сучасні методи соціального проєктування. Особливості соціального проєктування в Україні та світі. Дослідження сучасних підходів до соціального проєктування. Визначення особливостей соціального проєкту. Огляд розвитку соціального підприємництва в Україні та світі. Типологія соціальних проєктів: аналіз реальних кейсів.	2	0,070
Тема 3. Визначення та обґрунтування соціального проєкту. Визначення соціальних потреб, які вирішує проєкт. Опис території реалізації проєкту. Визначення та характеристика цільової групи. Обґрунтування актуальності соціального проєкту.	2	0,070
Тема 4. Планування та розробка соціального проєкту. Цілі та стадії розробки проєкту. Визначення етапів соціального проєктування. Побудова концептуальної моделі проєкту. Життєвий цикл проєкту. Види робіт, які виконуються на різних стадіях життєвого циклу. SWOT-аналіз проєкту. Аналіз зовнішніх можливостей та загроз. Оцінка загальноекономічних факторів впливу зовнішнього середовища на реалізацію проєкту. Джерела загроз реалізації проєкту.	3	0,090
Тема 5. Структура бізнес-плану проєкту. Розробка структури бізнес-плану. Порядок підготовки і оформлення бізнес-плану. Визначення цілей та цільової аудиторії бізнес-плану. Визначення функцій бізнес-плану. Визначення фінансових цілей проєкту. Аналіз актуальних питань бізнес-планування.	3	0,090
Тема 6. Бюджетування та фінансове планування. Аналіз складових бюджету. Планування витрат проєкту. Вхідні дані для оцінки вартості ресурсів. Методи та засоби оцінки вартості. Результати оцінки вартості. Визначення вимог до обладнання та матеріальних ресурсів. Контроль використання ресурсів.	3	0,090
Тема 7. Управління та партнерство у соціальному проєкті. Визначення основних процесів управління. Обов'язки та вимоги до проєктного менеджера. Робота з програмним забезпеченням для управління проєктами. Робочий план проєкту. Побудова діаграми Ганта. Програмне забезпечення процесів планування та управління проектами. Аналіз партнерства та його роль у соціальних проєктах.	3	0,090

Тема 8. Інвестиційні дослідження та фінансування проєкту. Дослідження основних джерел фінансування. Поєднання різних форм фінансування проєктів. Спонсорство. Благодійність. Краудфандінг. Фандрейзинг у соціальному проєктуванні. Аналіз програм фінансування соціальних проєктів в Україні. Оцінка можливостей залучення фінансових ресурсів. Структура власних та позикових фінансових ресурсів підприємства. Критерії ефективності інвестиційного проєкту.	3	0,090
Тема 9. Фінансування неприбуткових проєктів та гранти. Аналіз конкурсів соціальних проєктів. Визначення вимог до подання грантової заявки. Дослідження основних організацій-донорів. Розробка заявки на фінансування соціального проєкту.	3	0,090
Тема 10. Методи оцінки ефективності соціальних проєктів. Методи оцінки ефективності соціальних проєктів. Аналіз соціально-економічного ефекту реалізації проєкту. Визначення критеріїв ефективності. Моніторинг та оцінка впливу проєкту.	3	0,090
Тема 11. Контроль та моніторинг реалізації соціального проєкту. Контроль виконання соціального проєкту. Аналіз логіки впровадження проєкту. Оцінка результатів соціального проєкту. Використання моніторингових інструментів.	3	0,090
Тема 12. Підготовка та презентація соціального проєкту. Розробка структури презентації соціального проєкту. Підготовка пітчингу проєкту. Використання візуальних інструментів для презентації. Оцінка ефективності представленого проєкту.	2	0,070
Загальна кількість годин	**32**	$\sum_{i=1}^{n} a_i$

Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені планом.

Контрольні роботи

Оцінювання здійснюється у форматі поточного контролю протягом семестру. Проміжний контроль проводиться у вигляді тестування за основними темами курсу.

Самостійна робота

Самостійна робота включає опрацювання матеріалів, наданих на лекціях (15 годин), самостійне вивчення конкретних питань (28 годин), підготовку до практичних занять (15 годин), а також написання курсового проєкту (58 годин).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Теоретичні основи соціального проектування	4
Тема 2. Системні принципи проектування.	4

Тема 3. Концепція соціальної відповідальності в контексті соціального підприємництва	5
Тема 4. Технологія соціального проєктування. Умови проектної діяльності.	5
Тема 5. Інформаційне, нормативно-правове та інвестиційне забезпечення соціального проєкту	5
Тема 6. Методики соціального проектування	5
Загальна кількість годин	**28**

Тематика курсового проєкту

Курсовий проєкт має бути оформлено згідно стандартів та кодексу доброчесності НТУ «ХПІ», обсягом до 25 сторінок та презентація з докладним описом основних етапів та результатів аналізу. Рекомендовано подання інформації у формалізованому вигляді (таблиці, графіки, рисунки). Обов'язково має містити такі структурні елементи:
1. Ідентифікація соціального проєкту:
-сформулювати назву соціального проєкту;
-сформулювати мету, завдання соціального проєкту, його місію, візію та цінності;
-здійснити опис сучасного стану проблеми, на вирішення якої спрямовано проєкт;
-визначити та обґрунтувати цільову групу / клієнтів, на яких спрямовано проєкт, проаналізувати характер їхніх потреб;
-розглянути нормативно-правові аспекти впровадження соціального проєкту (відповідність законодавству).
2. Загальний опис соціального проєкту:
- обґрунтувати проєкт, навести аналогічні або схожі проєкти (використання діаграми Ішикави);
- розробити план заходів відповідно до поставлених завдань, вказати терміни впровадження соціального проєкту (діаграма Ганта), зазначити необхідні для реалізації соціального проєкту ресурси);
- запропонувати структуру управління проєктом.
3. Фінансове обґрунтування соціального проєкту:
- провести розрахунок очікуваної вартості проєкту та термінів його реалізації;
- провести розрахунок фінансово-економічних очікуваних результатів та навести перелік соціальних ефектів від реалізації соціального проєкту.
4. Заповнення проєктної заявки.

Тема курсового проєкту

Тема – Розробка та обґрунтування соціального проєкту з оформленням проєктної документації
Загальна кількість годин **58**

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії).

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. Онлайн-курс «Соціальне підприємництво»
https://prometheus.org.ua/prometheus-free/social-entrepreneurship/
2. Онлайн-курс «Громадська організація: від нуля до міжнародного фінансування»

https://webinar.sp.vn.ua/course/5/5
3. Вебінари від школи соціального проєктування і грант-менеджменту «Спадщина» за темами курсу
https://www.youtube.com/playlist?list=PLF_Kbqw4rFBExG14uZo3ElzWm2FodVK0q

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Управління проектами: навчальний посібник / Уклад. Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П Малик. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
2. Петренко Н. О. Управління проектами. Навчальний посібник. / Н.О. Петренко, Л.О. Кустріч, М.О. Гоменюк. – К.: Центр учбової літератури, 2016. 244 с.
3. Навчально-методичний посібник / В.І. Меняйло, О.В. Тупахіна, О.І. Гура, В.Л. Сарабєєв, Н.В. Воронова / Європейський проєкт EUROPROC («Європейська проєктна культура»). ЗНУ, 2019. Запоріжжя: Просвіта, 2019. 348 с.
4. Тілікіна Н.В. Управління соціальними проєктами. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Соціальна робота». Київ: ФОП Мороз А.Т., 2024. 352 с.
5. Керівництво з управління проектами розвитку : інтерактивний навчальний посібник / колектив авторів; за заг. ред. І. Є. Цепенди, С. О. Кропельницької. Івано- Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. р. 352 с.
6. Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
7. Микитюк П. П., Брич В. Я., Микитюк Ю. І., Труш І. М. Управління проектами: підручник. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2021. – 416 с.
8. Войтенко О.С. Управління проєктами: навч. посіб. / О.С. Войтенко. – Київ: КНУБА, 2020. – 276 с.
9. Жиленко Р.В. Соціальне прогнозування і проектування: навчально-методичний посібник для студентів першого бакалаврського рівня закладів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 231 Соціальна робота. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 56 с.

Додаткова література

1. Фощій М.Д., Фощій П.М. Особливості побудови корпоративної системи управління проєктами для підприємств малого бізнесу. Вісник Національного технічного університету «ХПІ» (економічні науки). Харків : НТУ «ХПІ», 2024. №2(2024). С. 90–93. (фаховий, журнал включено до категорії «Б»). URL: http://es.khpi.edu.ua/article/view/307232
2. Круглик М.С., Фощій М.Д. Соціальне проєктування на підприємствах у контексті сталого розвитку. Матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції магістрантів та аспірантів «Теоретичні та практичні дослідження молодих науковців» (19–22 листопада 2024 року) / за ред. проф. Є.І. Сокола. Харків : НТУ «ХПІ», 2024. С. 500-501. URL: http://web.kpi.kharkov.ua/masters/wp-content/uploads/sites/135/2024/11/Zbirnyk-tez-TPRYS2024.pdf
3. Nynke Tromp. Social Design - How products and services can help us act in ways that benefit society. Technische Universiteit Delft, Rotterdam, 2013. – 224 p.
4. Martina Huemann, Rodney Turner. The Handbook of Project Management. 6th Ed. / Taylor & Francis Group, Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2024. – 667 p.
5. The standart for project management and a guide to the project management body of knowledge (PMBOK® GUIDE). 7th Ed. / Project Management Institute, Inc., Newtown Square, Pennsylvania, 2021. – 370 p.
6. Taylor Peter. The social project manager: balancing collaboration with centralised control in a project driven world. Taylor & Francis Group, Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2016. – 200 p.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua

2. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.idss.org.ua
3. Найкращі соціальні проєкти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://forum.o2.ua
4. Соціальне підприємництво в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://socialbusiness.in.ua

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k:

Поточний контроль (практичні, семінарські, лабораторні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,4	0,3	0,2	0,1

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.
Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + Пк \cdot k_4$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
I – оцінка за виконання індивідуального завдання
K – середньозважена оцінка за контрольні роботи
$Пк$ – оцінка за підсумковий контроль

$$\text{П} = \frac{\text{П}_1 \cdot a_1 + \text{П}_2 \cdot a_2 + \ldots + \text{П}_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \ldots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^{m} b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (П, K, I,…) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.
Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/

Погодження

Силабус погоджено	30.08.2025		Завідувач кафедри Наталія ШМАТЬКО
	30.08.2025		Гарант ОП ПМ Петро ФОЩІЙ